

NAGYKUNSÁGI HIRLAP

A KARCZAGI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	
Egész évre	8 korona.
Félévre	4
Negyedévre	2
Egyes szám ára 16 fillér.	

Felelős szerkesztő:
Dr. KRENNER GÉZA ügyvéd.
Segédszerkesztő:
PÁSZTOR GÉZA.

Megjelenik vasárnap reggel.
Előfizetési díjak és mindennemű pénzküldemények
Püspökladányi-ut 1209. házszám alá küldendők.
TELEFONSZÁM: 17.

Dr. P. Ábrahám Dezső beszéde a költségvetésről.

A képviselőház 1908. évi november hó 21-iki ülésén.

T. Képviselőház! A szóban forgó költségvetési törvényjavaslatot elfogadom általánosságban és részleteiben (Helyeslés.) nemcsak azért, mert az országnak szüksége van a javaslat megszavazására, hanem azért is, mert — bár nem bizalmi kérdést tárgyz az javaslat — de teljes bizalommal vagyok a kormány politikájával szemben. (Helyeslés.)

A költségvetés kiadási tételeinek emelkedésén szinte vörös fonálként húzódik végig az, hogy az egyes társadalmi rétegek igényeit igyekezett a kormány lehetőleg az ország ereje arányában kielégíteni. De t. ház, ezuttal a t. miniszterelnök ur azon kijelentésére kell utaltom, hogy elérkeztünk a kiadási expanzivitás azon határáig, amelyen túl államháztartásunk egyensúlyának megzavarása nélkül már nem terjeszkedhetünk. (Ugy van! balfelől.)

A függetlenségi és 48-as párt mindig örömmel vett részt a kielégítettek örömeiben, azonban viseli az ódiomot abban a tekintetben is, ha netán az ország pénzügyi helyzete a további igények tekintetében nem enged további terjeszkedést. Eddigi politikánk mintegy előtérbe tolása gyanánt vonul végig politikánkon az, hogy becsületbeli nemzeti munkának tekintettük politikai függetlenségünk megvalósítását, (He-

leyeslés.) azonban nélkülözvén a függetlenségi párt és a jelenlegi kormány is a kormányzat eszközeit, nem volt abban a helyzetben, hogy előbb gazdasági téren érjen el eredményeket és megvalósítsa gazdasági és pénzügyi függetlenségünket, amely szinte nélkülözhetetlen előfeltétele volt a politikai és nemzeti függetlenség megvalósításának.

Azt hiszem, hogy kimondhatom, hogy ebben a házban és talán az országban az önálló vámterületnek egyetlen ellenzője sincs (Ugy van! a baloldalon.) de elmondhatom éppen a függetlenségi és 48-as pártól azt hogy az önálló vámterülettel kapcsolatban alig van ellenzője magában a házban is az önálló bankkérdésnek (Ugy van! a baloldalon.) Ebben a tekintetben csak utalok a kormány egyik tagjának, pártvezérének és fejének ellentmondást nem tűrő azon nyilatkozatára, amelyet épen az önálló bank kérdésében tett. (Felkiáltások balfelől: Éljen Kossuth!)

Én fejet hajtok az igen t. pénzügyminiszter aggályai előtt, hiszen mintegy harminczéves közigazgatási és csaknem ugyanolyan idős politikai multja azt hiszem jogosultakká teszi azon aggályokat, amelyek a gazdasági önállóság megvalósítása tekintetében előtte felmerülnek. Azonban a te-

kintben nyugodt lehet a pénzügyminiszter ur és nyugodt lehet a kormány, hogy a függetlenségi és 48-as párt minden tekintetben állja azt a felelőséget (Ugy van! a baloldalon.), a mely a gazdasági és pénzügyi önállóság tekintetében az ország jövője szempontjából ráhárul. (Felkiáltások balfelől: Ugy van! Inkább áldozatokat is hozunk!) A függetlenségi párt e tekintetben nem az az adós, aki, miután semmije sincs mindent magára vállalhat, mert érzi, hogy a nemzet bizalmának letéteményese és mint ilyen, nem akar könnyelműen és önkényesen eljárni.

Eddig t. Ház, a gazdasági nagy egységek uralták az egész európai konstellációt és kijelentem, hogy a mennyiben Magyarországon mai napig is vannak alakulatok, amelyek az Ausztriával való gazdasági közösséget fenn akarják tartani (Mozgás és felkiáltások balfelől: Rosszul teszik! Nem járnak jó uton!), ezen alakulatok nem bírálandók el úgy, mintha rosszhiszeműek volnának. Azt hiszem, hogy nem mondhatjuk ki azt, hogy éppen a nagybirtok politikája az, amely a gazdasági közösséget fenn kívánja tartani, (Mozgás a baloldalon.) . . .

Mert hiszen nem ismerek olyan embert, aki az egyéni érdeket a közérdek alá akarná helyezni Magyarországon.

TÁRCZA.

A Jászok és Kunok redemptionális mozgalma.

— A „Nagykunsági Hírlap” eredeti tárczája. —

Irta: Dr. Kele József.

Én magam is ős jászredemptus családból származom s mint jogászt is érdekelt népemnek régi jogrendszere, jogtörténete, a mely jogrendszer föltétlen és teljes szabadságot adott az egyes egyéneknek olyan kor és fölfogás közepette, a mikor a rendiség folytán a lakosság 90 perzentje rab-szolgája volt a 10 perzentnyi nemességnek. Mint jogász, megütközve szemléltem azt a közönyösséget, a melylyel a törvényhozás a jászok jogai, jogos igényeivel szemben viseltetik s elhatároztam, hogy hosszú évek első tanulmányainak érvényesítése mellett, szülőföldemnek és népemnek jogaiért és javáért a törvényes eszközöket és módokat igénybe fogom venni.

Ez könnyen is ment, meg nehezen is. Könnyen ment azért, mert mint említettem, a lefolyt hosszú idő dacára minden egyes jászok polgárnak tudatában volt és lelkére nehezedett az, hogy ő velük szemben a kormányhatalom mindig, ha nem kizsaroló, de kegyetlen volt, mert a vármegyék rendezése után minden ősrégi jogukat elvesztették, s különösen egyik csapás a másik után következett a jászokra, akik elvesztették közigazgatási székhelyüket, törvényszékeiket, adófelügyelőségüket, központi honvéd lovagló iskolájukat, honvéd huszárságukat, mi által történelmi székvárosuk Jászberény modern előhaladásában határozottan visszavetett, jelentőségéből természetesen sokat veszített. Politikai és nemzetgazdasági szempontból sem voltak és nincsennek megelégedve főleg a jászok és kiskunok az 1876 évben teljesített új beosztással, mert mint közép és kisbirtokosok nem érvényesülhetnek ebben a vármegyei élet és rendszerben, a hol a nagybirtokosságból álló vezetőség uralja a helyzetet s a sok kis

emberből álló érdekközösség csak akkor képes valami cél eléréni ha véletlenül meg tudják kívánságaikat értetni. Pedig jól érzik és tudják, hogy sűrű népességű területeik vérben és pénzben legalább háromszor akkora adót fizetnek a közhazának. Ez a magyarázata és oka annak, hogy ezek az új vármegyék még most sincsennek teljesen egybeforrva, hogy a jászok és kunok az új közigazgatási rendszerrel még most sincsenek kibékülve, s hogy visszavágyódnak önkormányzatuk után. A sérelem tudatában tehát nem volt nagyon nehéz dolog az érdekelt redemptus községeket összecsoportosítani, a mi megtörtént Jászberényben 1904. április 17-én, Karczagon június 19-én, Kiskunhalason pedig június 26-án.

Nehezen ment azért, mert a redemptio óta lefolyt másfél évszázad elmosta a történelmi események emlékeit s csak mintegy hagyományoszerűleg szállt apáról fiúra a zálogbaadás és a redemptio által szenvedett igazságtalanság és méltánytalanság érzete. Miután pedig az ezzel összekötött nagy

Egy hang (a baloldalon): Az a baj, hogy nagyon sok van!

Azt hiszem, hogy sem ami, sem ellenpárt jóhiszeműségében egy pillanatig sem fog kételkedni t. képviselőtársam.

Azon meggyőződésben vagyok, hogy a gazdasági nagy egységeknek fogalma sok tekintetben jogosult és épen pénzügyi faktoraink s talán maga a t. pénzügyminiszter ur is a theóriának ezen álláspontjára helyezkedett.

Ez a gazdasági egység fogalma jogosult is ott, a hol a nagy egésznek minden része ugyanazon elbírálás alá esik; ahol nincsenek a politikai, gazdasági érdekelleték annyira kidomborítva, mint éppen Ausztriával való szerencsétlen összeköttetésünkben. (Ugy van! a baloldalon.)

A függetlenségi párt alapelve, hogy a gazdasági önállóságot és függetlenséget mielőbb megvalósítsa, mert ezen alapon akarja felépíteni az önálló és politikailag is független Magyarország jövőjét. (Helyeslés a baloldalon.) Olvastunk róla, hogy az idegen tőkének valamely tökeszegény országba való bevitele gazdaságilag nagyon fontos és hasznos dolog, azonban ezen idegen tőke behozatala csak olyan esetben található meg minden tekintetben létjogosultságát, a midőn nem forognak fenn azok az előbb említett éles ellentétek, a melyek Magyarország és Ausztria közt vannak. Itt utalnom kell a nem is olyan régen lefolyt olasz-francia politikai kollízióra. A hatalmas francia tőke óriási arányban volt érdekelve épen Olaszország állampapirjai elhelyezésében és a mikor a délfranciaországi politikai ellentét a két ország között kiütött, akkor a francia hatalmas tőke épen politikai ellenszenvből és nem félve e lépésének gazdasági hatásától, halomszámra dobta vissza az olasz értékeket. Azonban Olaszország szerencsés helyzetben volt, mert népességének takarékosága, a kivándorlók által beküldött milliók és az évente csaknem 300 millióra tehető idegen forgalmi jövedelem abba a helyzetbe hozta, hogy gyorsan heverte ki ezt a csaknem válságos gazdasági krízist. Az olasz kormány kénytelen volt még az aranykiviteli tilalmat is behozni.

Ami gazdasági, önállóságunk kifejlődésének rettenetes akadálya pénzügyi szervezetalenségünk. Magyarországnak államadóssága mentegy öt és fél milliárdra tehető a mivel szemben Ausztria államadóssága 10

milliárd. Ha a népességét és területét veszünk tekintetbe, ez az arány Ausztriára nézve szomorú, ha azonban a teherviselési képességet és vagyonosságát tekintjük, akkor az osztrák 10 milliárdra szemben Magyarországnak csak 2 milliárd államadóssággal kellene bírnia.

Nem arrogálok magamnak, hogy az önálló bank kérdését fényesen tudjam megvilágítani, de ismerve a pénzügyi körök véleményét, tudom, hogy a legnagyobb akadály az, hogy állami hitelleveleink elhelyezése a külföldön bennünket pénzügyileg teljesen függővé tesz. Legyen szabad erre nézve egy pár részletes adatot felhoznom. (Halljuk! Halljuk!) Államadóssági kötvényeinknek, járadékszlogleveleinknek 34% van csak belföldön elhelyezve, 66%-a pedig a külföldön és ebből 32%-a Ausztriában van elhelyezve. 27%-ban részesedik Németország, 1-2% esik Angliára, a hátralevő a többi külföldi államokra. Ausztriának az osztrák jelzálogintézetek tekintetében a helyzet az, hogy jelzálogkölcseinek 75-85%-a van Magyarországon elhelyezve.

Igaz ugyan, hogy az utóbbi időben a magyar pénzügyi intézetek agilitása folytán a magyarországi pénzügyi intézetek javára ez az arány megváltozott, de más tény, hogy ipari és közlekedési czimleteinknek mintegy 66% van külföldön elhelyezve. Hogy mennyi kamatot, önkéntes adót fizettünk Ausztriának, ez kitűnik abból, hogy az összes külföldre fizetett évjáradékok, illetőleg kamatok czimén mintegy 350 millió korona folyik be Magyarországból és ebből 228 millió koronát kap Ausztria, amely így mintegy 63% arányában elégíti ki hitelszükségeit. Elismerem, hogy ilyen viszonyok mellett pénzügyi függetlenségünknek hirtelen megvalósítása látszólag bizonyos akadályokba ütközik, ezeket azonban erélyes és számítógépes pénzügyi politikával hamar le tudjuk győzni. Épen ezért rá kell lépni valahára az önálló független gazdasági politika terére. (Élénk helyeslés.) Arra kell igyekezni, a mit már br. Wodiáner hangoztatott a 70-es években, mint bankszakértő, hogy t. i. egy állam pénzügyi állapota csak akkor heyezkedik szilárd bázisra, ha annak pénzügyi és jogi kérdései rendezve vannak, a polgárok takarékosok, szorgalmasak, megfelelő intelligenciával rendelkeznek.

Láttuk azt, hogy akkor, a mikor mi

politikai függetlenséget akartunk megvalósítani Ausztriával szemben, mindjárt előhozakodtak a pénzügyi nehézségekkel és azonnal érvényesítették Magyarországgal szemben azon gazdasági lekötöttséget, a mely alól a legutóbbi időig nem akartunk, nem tudtunk kiszabadulni. Elég ebben a tekintetben arra mutatni, hogy a mikor már elmultak a politikai szenvedélyek és politikai szélcsend állott be, a mikor a gazdasági kiegyezési szerződés megkötése előtt állottunk, mennyi akadályt zúdított a nyakunkra Ausztria a gazdasági téren való előnyös pozíciószerezés tekintetében. Zálog- és hitelleveleinket halomszámra öntötte a piacra, és voltak intézetek, a melyek milliókat vesztek épen ezen záloglevelek visszaváltása miatt.

Mikor pedig a kiegyezési szerződést megkötöttük Ausztriával — a mikor még fennállott a járadékadó a koronajáradék tekintetében, a mely 5% volt, — a koronajáradék és az osztrák koronajáradék közötti differencia állandóan 4% volt, nem is számolva a mai háborus viszonyokkal, a mikor 91% felé közeledett a koronajáradék árfolyama. Azelőtt 96%-on alul sohasem süllyedt az osztrák járadék, dacára annak, hogy egyenlő kamatlábbal bírt, mint a magyar és a mienk alig emelkedett felül a 92%-on. Azt mondták, hogy koronajáradékaink Ausztriában járadékadó alá esvén ez is befolyásolta az áremelkedéseket.

Megkötöttük a kiegyezést, a melyben el lett törölve a járadékadó és azt tapasztaltuk, hogy ennek dacára sem alakultak előnyösen a magyar koronajáradék árfolyamai. Így állunk a mi vezető zálogleveleinkkel és járadékainkkal és ez befolyásolja a többi magyar hitelleveleknek sorsát is. Nem akarok ebben a tekintetben direktívákat adni Wekerle Sándor pénzügyminiszter ur finansziálásának, azonban meg kell találnunk azon orvosságot, a mely a magyar hitelleveleknek és a magyar értékeknek emelésére kedvező befolyással van. (Halljuk Halljuk!) Mikor az önálló bank felállításának kérdése felszínre került, mindegyik illetékes faktor azzal hozakodott elő, hogy nem lehet azt megvalósítani, mert hiszen zálogleveleinket és értékpapirjainkat abban a percben a nagyon is érdekelt külföld és különösen Ausztria majd visszazudítja a mi gazdasági területünkre, ami óriási árfolyameséseket fog előidézni. Ez ellen véde-

eseményeket még soha senki meg nem írta s annak öszszedését nagy és szorgos munkát de szakértelmet is igényelt, a nagyközönsséggel való megismertetése és kitartó és erős munkába került. Ugyanezért a jársági redemptus községeknek Jászberényben 1903 évi július 5-én tartott legelső közös értekezletén felkérték a kiküldöttek Dr. Kele József és Dr. Almássy Lászlót, mint a mozgalom kezdeményezőit, hogy a redemptio és az azzal kapcsolatos eseményeket memorandum alakjában az érdekelt községek részére írják meg, azt minden redemptus járs községnek megküldve, őket a továbbiak megbeszélése végett újólág hívják össze.

Miután ilyen szakmüvetkettőnek — plane különböző lakhelylyel — együttesen feldolgozni nem lehet, de memorandum alakjában sem lehet a megbízásnak megfelelni, miután dióhéjban előadva, csakis azok fogják megérthetni, a kiknek a vonatkozó törvények, rendeletek, statutumok, okmányok

rendelkezésére állanak s különben is magával a redemptioval nagyjában tisztában vannak, de ekkor az érdekelt túlnyomó része még semmit sem fog tudni, közös megegyezéssel annak megírását magamra vállaltam „A Jászkunság megváltása” czimű munkában megírtam, a mely 1904. év február 1-én 500 oldalnyi terjedelemben meg is jelent. Munkámban mindent okmányokkal igazoltam, latin és német nyelvről magyarra lefordítva. Bizonyítani akartam mindent, mert a cél az volt, hogy a nagyközönység ne higgye az állítottakat csak azért, mert én vagy más valaki mondja, hanem tudja.

A munka megjelenése után az érdekelt járs, nagykun és kiskún redemptus községek az abban kifejtettek alapján egyesültek, a váltásösszeg visszakövetelése céljából állandó végrehajtó-bizottságokat alakítottak, ezáltal egyedül saját erejükre támaszkodva, akarják jogaikat kivívni.

Itt jön aztán a függő kérdések egész sorozata. Mit, ki, hol, kitől kér vagy köve-

tel és legelső sorban a főkérdés, hogy ez a követelési jog a lefolyt több mint másfél évszázad alatt nem évült-e már el.

Az elévülés kérdésével könnyen le lehet számolni. Legelső sorban is ez a követelés nem magánjogi, hanem közjogi. Magánjogi elévülés létezik, de közjogi nem. Ezenkívül a már idézett 1848 évi XX. t. cz. 15 §-a ezeket a redemptióból eredő jogokat világosan fentartottaknak jelentette ki, az elévülés alól kifejezetten és határozottan kivette.

A többi kérdésekre, hogy úgy mondjam desztillált alakban igen szépen meg lehet találni a feleletet. Kérni lehet a váltásösszeg egyenértékét a mai pénzben, kérhetik a törvényhozástól a kir. kincstárból leendő kifizetését a redemptus községek s ha a törvényhozás a jogos igény kielégítésére nem tenne semmit sem fordulhatnak a keresetükkel a bíróságok elé is.

kezünk kell. Védekezésünknek nagyon sok módja van; szerveznünk kell kifelé és befelé pénzügyi politikánkat; kiviteli forrásaink Angliá, Amerika és Franciaország felé meg lehetőségen ellanyhultak, azokat meg kell erősíteni, meg kell erősíteni magunkat Auszria gazdasági befolyásával szemben önálló kereskedelmi és gazdasági összeköttetéseket kell keresni, úgy kelet, mint nyugat felé, szervezni kell bent hitelpolitikai életünket is. Nagyon sok oly adat áll a kormány rendelkezésére, a melyet egy kis jóakarattal, épen a kormányt támogató többség támogatásával meg lehet oldani. (Ugy van!)

Áttérve a zálogleveleinkről szóló 1876: XXXVI. törvényre, ez a törvény megengedi és kötelezővé teszi a záloglevelek és állampapíroknak biztosítékul való elfogadását, azonban nem mondja meg határozottan, hogy ezek az állampapírok magyar állampapírok legyenek, ezt a törvényt tehát állampapírjaink tekintetében szintén kedvezően lehetne módosítani. (Ugy van!) Hogy állunk a biztosító társaságok díjtartalékával? (Halljuk! Halljuk!) Ugy, hogy itt is elhelyezhetők a díjtartalékok állampapírokból, azonban a törvény itt is nélkülözi ennek kötelező kimondását, hogy ezen díjtartalék bizonyos mértékben magyar állampapírokból fog elhelyeztetni. Plósz Sándor volt igazságügyminiszter urnak van ide vonatkozólag egy 1900-ik évi tervezete, a mely 50% erejéig kötelezővé teszi magyar állampapírok alkalmazását. Azonban érthetetlen indokokból akkor magunk az illetékes biztosító társaságok tiltakoztak ezen tervezetnek törvénynyé válása ellen. A nagy, hatalmas Franciaország, a mely igazán milliókra menő kereskedelmi és fizetési mérleggel dolgozik, kötelezőleg kimondotta, bár nincs reá szüksége, hogy pénzügyi, hitelszövetkezetei, biztosító intézetei bizonyos perccentig kötelesek francia érékpapírokat vásárolni, ily n eszközöket hitelügyünk súlyosabb érintése nélkül mi is alkalmazhatnánk.

Közre kell működnie a kormánynak abban is, akár a mostani Osztrák-Magyar Banknál, akár a remélhetőleg legközelebb felállítandó önálló magyar jegybanknál, hogy a lombard-kamatlábát egyenlő mértékben állapítsák meg a rendes kamatlábbal. Ez által lehetővé tesszük azt, hogy értékpapírjainkat a nagyközönség inkább vásárolhassa és hogy szükség esetén pénzt csinálhasson ebből s ne kelljen neki magasabb kamatlábbal lombardiroznia.

Beck Lajos t. képviselőtársam hivatkozott arra, hogy a magyar jelzálogkölcönöknek alig egy negyedrésze, vagy valamivel több a konverzionális. A német Hypothekengesetz 50—60 perccentig kiterjeszti a föld értékének záloglevelekben való megbecsülését; a mi záloglevéltörvényünk csak 50 perccentig engedélyez ily kölcsönöket. Azonban épen a magyar állampapír értékének megóvása szempontjából vigyázni kell arra, hogy a záloglevelek bönitása ne csökkenjen ezen 50 perccent kiterjesztésével. Wekerle Sándor igen t. pénzügyminiszter ur kilátásba helyezte a konverzionális kedvezménynek minden irányban való megvalósítását. Ez, t. képviselőház, a kisemberek érdekében történik.

A kisemberekről szólva, reá kell térnem egy törekvésre, a mely épen a függetlenségi padosor: tájékról hangzott el. Azzal az irányattal, a mely a kisemberek hitelképességét akarja megszorítani. Hogy reáutaljak,

Nagy Emil igen t. képviselőtársam épen a múlt költségvetési vita alkalmával foglalkozott a kisgazdák és speczialiter a kisemberek szenvedő váltóképessegeivel. megszorítani akarván azt. Akkor, mikor már a váltó mintegy általános fizetési eszközzé és nemzetközi forgalmi intézménynyé vált, s akkor, a mikor már a váltónak nemzetközi kodifikációjáról is van szó, ilyen intézkedések behozatalát nem tartanám helyesnek. Igaz, hogy nagyon sok visszaélés történt már ezen a téren, de épen a kisemberek, a kisgazdák kiheverték azt a gyermekbetegséget. Ma ezen gyermekbetegségen tulesve, a mankó politikáját akarják megvalósítani, akkor, a midőn megfosztjuk őket a váltónak, mint forgalmi eszköznek előnyeitől.

Visszafogjuk őket helyezni ezen javaslat értelmében egy ötven év előtti állapotba, s miután a kereskedelmi és fogalmi viszonyok megkivánják a váltónak újra való behozatalát: akkor, ha ezen javaslat és ezen irányzat csakugyan törvényerőre emelkednék, 10—20 esztendő mulva újra ki kellene azt a gyermekbetegséget állaniok azoknak a kisembereknek, a kiknek érdekében indult meg ez az egész törekvés. Abban az irányban, hogy a kisterhek helyesebb beosztásának mindenben egyetértek t. képviselőtársaimmal. Hiszen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy épen a fogyasztási adók terén, a mely adók mintegy 180 millió koronára tehetők, 75%-ot a kisemberek fizetnek, illetőleg keresetüknek 75%-át fordítják a legszükségesebb élelmi és szükségleti cikkek fedezésére, holott a középosztály e célra csak 35%-ot köit jövedelméből, a felső osztályok pedig csak 10%-ot; akkor igazán természetes az a törekvés, a mely a kisember terheinek megkönnyítését célozza.

Itt rá kell térnem egy általam már régebben hangoztatott kívánságra, a melyet a t. pénzügyminiszter ur nem fogadott el és azt hiszem ma sem fog elfogadni. Rá akarok térni a földadó kérdésére. (Halljuk!) A földadó tekintetében üdvös reformokat, újításokat tervez az új javaslat. Hiszen kell is. A mikor a 25%-os kulcsot tekintjük, a mely nagy átlagban 10%-nak felel meg, akkor látjuk azt, hogy épen a maximális adótételeket az adókataszternek téves, hogy úgy mondjam, rosszindulatú felvétele kapcsán a kis emberek fizetik. Mintegy fél százalék és száz százalék közt ingadozik ez az adótétel. Vannak olyanok, és sajátságos épen a nagyobb birtokosok közt, a kik tiszta jövedelmüknek csak fél százalékát fizetik földadóban, míg épen a kis embernél a tiszta jövedelemnek majdnem száz százaléka megy rá a földadóra. Én annak daczára, hogy a t. pénzügyminiszter ur kijelentette, hogy a progresszivitást a földadó terén nem ismeri, ma is kénytelen vagyok ragaszkodni felfogásomhoz. Épen régi törvényeink azok, a melyek e tekintetben példát statuálnak. Elég hivatkoznom a ház- és házosztály adóra, a melynek terén régi törvényeink három fokot állapítanak meg.

T. képviselőház! Akkor, a mikor nekünk mindig 50 millió adóhátralékkal kell dolgoznunk, az adózó polgároknak további adókkal való sújtása egyáltalában nem indokolt.

Az új adótervezet is 600 koronában állapítja meg a létminimumot. Nem akarok Angliára hivatkozni, a melynek létminimuma 3800 korona, vagy a gazdag Poroszországra, a hol 1080 korona a létminimum, vagy

Ausztriára, a hol 1200 korona. Nálunk, a mi sajátos nyomasztó viszonyaink közt, a hol igazán csak a legkisebb mértékben tudja a szegény ember kielégíteni szukség leteit, a 600 korona létminimum igazán nagyon nyomoruságos.

Molnár Jenő: A fizetéstelen fogalmazók kevesebbet kapnak!

Nagyon jól tudjuk, hogy nem a hivatali fezetésekből élnek, de más forrásokból. (Mozgás.) Tisztességes forrásból.

A létminimum tekintetében felmerült az a kifogás, hogyha 600 koronán felül volna a létminimum, akkor sok adóképes alany kisiklanék. De ne feledjük, hogy épen a mai súlyos adózási törvények azok, a melyek ráutalják az embereket, hogy bizonyos jövedelmek eltagadásába menjenek bele. Ha becsületes, méltányos adótörvényeket fogunk megálapítani, ha az adózási kulcs kisebb lesz, mint a mostani, akkor nem lesz szüksége a polgároknak, hogy adóeltitkolást gyakoroljanak, és akkor a 600 korona létminimum nem jár azzal a veszedelemmel, hogy az adóképes alanyok egész köre kimarad.

Még nagyon röviden kitérek egy most, a legújabb időben felmerült irányzatra, ha ugyan így lehet nevezni, mert hiszen voltaképpen ilyen a mostani képviselőházban, épen a függetlenségi pártban nem tapasztalható. Azonban lehetetlen elzárkózni az elől, hogy épen ezen irányzat hirdetésével szemben ellenkező álláspontra ne helyezkedjünk. Mindazok, kik a függetlenségi és 48-as párt kötelékébe tartoznak, épen ezen párt 48-as jellege alapján is más álláspontra, mint a tiszta liberalizmus álláspontjára nem helyezkedhetnek. Én azt hiszem, kijelenthetem, hogy függetlenségi és 48-as képviselő más szellemben, mint liberális szellemben nem munkálkodhat, mert épen ez képezi a 48-as törvények alaptételét.

Molnár Jenő: Így kellene lenni!

Zlinszky István: Nem a régi liberalizmust értjük! (Zaj.)

Nagy Emil: A régi az a bankliberalizmus!

Molnár Jenő: Hol volt akkor Nagy Emil? (Nagy zaj.) Nagy Emil ur abban a liberális klubban ült benn, de én mindég itt voltam ezen az oldalon. (Nagy zaj.)

Nagy György: Nem lehet a liberalizmust osztályozni. Vagy liberális valaki vagy nem. (Zaj.)

Nem azért hoztam fel ezen dolgokat, hogy ellenszenvet keltsek akár a házban, akár a házon kívül, mert hiszen legjobb meggyőződéssel vagyok minden olyan törekvés hive, a mely a kisemberek sorsát elősegíti (Helyeslés.) és épen azt tartom, hogy e tekintetben nem az elválasztás, hanem az egyesítés politikáját kell követnünk. (Helyeslés.) Nevezük azt akár agrár-merkantilizmusnak, akár merkantil agrarizmusnak, elsősorban az a kötelességünk, hogy ezen politikában az igazi, becsületes szabadelvűség nyilatkozzék meg. És ilyen becsületes szabadelvű épen Nagy Emil t. képviselő társam is, a kinek azt hiszem, semmiféle hátsó törekvései nincsennek, mint nincsennek egyetlen függetlenségi képviselőnek sem.

Én azt hiszem, hogy midőn liberalizmusról beszélünk, azon 48-as liberalizmusra kell hivatkoznom, mely kell, hogy újra feléledjen, nem pedig arra, a mely valóságos ódiomot kelt a nemzet szemében.

Hiszen akkor volt legnagyobb Magyarországnak, midőn a liberalizmus álláspontjára helyezkedett, a külföld rokonszenvét akkor tudtuk legjobban megnyerni, midőn az egyházpolitikai küzdelmet vívtuk. Nagy embereket is csak olyanokat tudunk felmutatni kik a teljes liberalizmus alapján haladoztak ez ország érdekében. Csak egy tételre kell utalnom, a 48-as időknek egy eseményére, midőn Erdélyben nagyon sokan voltak, kik annak dacára, hogy rajongtak Erdély és Magyarország uniójáért, elleneztek az uniót épen azon szempontból, hogy a klasszikus liberalizmus hazáját, Erdélyországot önálló-nak, függetlennek és különállónak akarták megtartani épen a liberalizmus fenntartása érdekében úgy Magyarországon, mint Erdélyben. Pedig akkor a két ország egyesítése óriási politikai horderővel bírt. Én azt tartom, hogy másként egyetlenegy 48-as képviselő sem gondolkodhatik és nagyon szomorú volna, ha épen a függetlenségi párt kebelében az elválasztás, nem pedig a megértés politikáját követnék. (Helyeslés.)

Szükségesnek tartottam ezt felemlíteni, mert már napok óta illetéktelen forrásból azt hallja az ember, hogy itt frakciók, blokkok alakulnak, melyek legélesebb eilentében állnak egymással. (Ellentmondás.) Én ilyen blockot sem a függetlenségi párt, sem a koalíció keretében nem akarok látni és azt hiszem, nem is fogunk látni. (Helyeslés.) Nekünk arra van szükségünk, hogy egyöntetű erővel, önálló gazdasági politikával a független Magyarország kiépítésén dolgozzunk. Nekünk nem szabad azt a politikai szkepcizmust előideznünk a külvilágban, melyről azt mondja egy nagy angol történelmi jellemrajzíró, Carlyle, hogy az a halálos betegség, a mely ellen az emberiség kezdet óta küzd, a hitetlenség. Hivatkozom épen gr. Apponyi Albert kultuszminister urra, a ki azt mondta, hogy a politikában a hitetlenségnek, a kicsinyhitűségnek egyáltalában nincsen létjogosultsága. Ha nem tudunk is mindent pillanatnyilag megvalósítani, türelemmel ki kell várni.

Miután pedig úgy látom, hogy épen a politikai és gazdasági függetlenség mielőbbi megvalósítása érdekében mindent elkövet a kormány, őt becsületes szabad-
elvű munkájában én is támogatni kívánom, és ebben a reményben a költségvetést általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom. (Élénk helyeslés és éljenzés balfelől.)

Az iparosifjuság műkedvelő előadása.

A karczagi iparosifjuság f. hó 21. és 22-én tánczszal egybekötött műkedvelő előadást rendezett. Lukácsy Sándor „Ágnes asszony”-át hozták színre dicséretreméltó eredménnyel.

Porgó Pál nagy szerepét Puskás József igen jól játszotta végig; mondani valóját hiba nélkül betanulta, helyes hangsúlyozásával, ügyes mimikájával és természetes játékával kifogástalan apa, illetve nagyapa volt a színpadon. Ágnes szerepe Stern Arankának lett kiosztva, ki a rendező bizalmát meg is hálálta szép játékával, megkapó ügyességgel és feltűnő érzéssel adta elő nehéz szerepének ama drámai jelenetét, amelyben Csillancs Pistát utáni vágyódásával férje nem sikerült öngyilkosságát idézi elő, őt magát rémlátások száll-

ják meg, gondolkodó képessége cserben hagyja és folyton a férje vértől befecskendezett zsebkezdőt véli maga előtt pirosítani. A sűrű tapsot, amit kapott, méltán megérdemelte. Lampert Mariska Ilonát játszotta: Nem akarom elhinni, hogy a rendező egy műkedvelő kis leánykát ennyi őszinte naivságra be tudna tanítani, ez bizonyára veleszületett talentum, a rendező érdeme, hogy szakértelemmel felismerte benne eme érdekes tehetséget. Teremt — ugyse ilyen őszintén férjhez menni akaró kis leányt keveset láttunk. Ártatlan kapacitáló mondatai, amelyekkel Csillancs Pistát meg akarta győzni, hogy ő már férjhez mehet, olyan ellenállhatlanok voltak, hogy tényleg feleségül kellett vennie, olyan kedvesen ajánlotta magát, hogy az ember gusztust kapott egyenesen a színpadról lekapni feleségül. Sokat tapsoltak és sokat nevettek őszinte naivságán és jó játékán.

Bános János, mint Vércse Márton jelent meg a színpadon. Rátermettebb Vércsét a rendező nem kaphatott volna. A csúnyán kimestérelt és ragyákkal eldekorált arcz alatt a legszimpatikusabb játék, a legnemesebb szív és a legőszintébb szerelem nyilvánult meg minden mozdulatában. Szűcs Béla (Csillancs Pistát) énekszámait szépen kezdte, majd a lámpaláz akadályát legyőzve szépen játszott végig. Szabó Károly (Filkó Menyus) Szűcs Terike (Terka) már megjelenésükkel tapsra ragadták a publikumot, minden mozdulatuk csupa irónia, minden szavuk mu. attató kedély és találó jókedv volt. Budai Róza ügyes játékával szépen megállta helyét. Sűrű tapssal honorálta a publikum kitűnő játékukat. Általában a műkedvelők valamennyi szereplő tagja lelkiismeretesen eleget tett kötelezettségének, érdekesen és találó módon volt összerendezve és toalettirozva a színpadi cigány banda, melynek primása a honvédhuszár piros nadrágot „hátra arczczal” húzta magára.

Dicséretet érdemel az iparosifjuság, hogy az önképzés terén ilyen komoly lelkiismeretességgel megragad minden alkalmat, de meg kell dicsérnünk Hemző Lajos főgymn. tanár rendezőt, aki tiszta humanizmusból a serdülő iparosifjuságot ilyen lelketnemesítő utakon olyan odaadó buzgalommal viszi előre.

Képviselőtestületi tagok választása.

Szerdán nagy napja volt Karczagnak. Városatyákat választottak kik hat éven keresztül fogják a város sorsát intézni. — Azonban külsőleg nem látszott meg, hogy a városban választás van. Csend volt minden vonalon. A választási helyiségek üresek voltak, a szavazók csak gyéren jelentkeztek. Kortések sem igen működtek. Egy szóval hiábavaló volt a „Nagy kunság” sugalmazott vész kiáltása. Nem volt intő szózatra szükség. A városi tanács is gondoskodott arról, hogy a választás napja minél kisebb körben legyen ismert. A helyi lapokkal — természetesen egyet kivéve — a választás napját, a szavazó helyiségeket nem is közölték, sőt a hirdetményeket is csak szombaton osztották ki, nehogy a lapokba kikerüljön.

A választásból az n. n. „ős” (?) párt került ki győztesen. Igaz ugyan, hogy más pár alig állított jelöltet. Sőt a legtöbb választó kerületben csak egy szavazó csédula volt forgalomban.

A választás eredménye a következő: megválasztottak:

I. kerületben: Rendes tagok: Csöreg Sándor, Bojti Károly (új), Debreczeni Sándor (új), Tőkés Imre, Virágh Ferencz (új). Póttagok: Oláh János (új), Kóródi Sándor (új).

II. kerületben: Rendes tagok: Tőkés Lőrincz, Cs. Kovács Imre, P. Szabó István (új), Csöreg József. Póttagok: Kovács János, Olajos István,

III. kerületben: Rendes tagok: Szabó P. Sándor, Király Gergely, Disznos Péter (új), Póttagok: Vincze István, Sz. Kiss László.

IV. kerületben: Rendes tagok: Kacsáncsi József, Szendrei Péter, Id. Nagy Árpád (új), Győri Gáspár, Kirják Balázs (új). Póttagok: B. Kovács József, T. Szabó János.

V. kerületben: Rendes tagok: Hajdu István, T. Nagy Imre, Kise Imre (új). Póttagok: Sz. Nagy Sándor, Háló Péter.

VI. kerületben: Rendes tagok: Molnár János (új), D. Magyar József, Szilágyi Lőrincz (új), Balogh András (új). Póttagok: Kiss Imre, Soós István.

VII. kerületben: Rendes tagok: H. Tóth Imre (új), Győri Mihály, Czina János (új), K. Sánta János, Szarka Sándor, D. Tóth Sándor. Póttagok: Mészáros Imre, Dusa Bálint.

VIII. kerületben: Rendes tagok: Kálmán László (új), Sz. Kovács János, Vincze Mihály, Hajdu Benjamin (új), Tőkés Lőrincz. Póttagok: ifj. Rimaszombati Sándor, I. Kovács Imre.

IX. kerületben: Rendes tagok: Szilágyi Gáspár (új), id. Mándoki Gáspár, Fazekas Lajos tanító (új), Horváth Ferencz ig. tanár (új). Póttagok: Kátai Gábor, Mocsári István.

X. kerületben: Rendes tagok: Olajos István (új), B. Kovács Péter (új), P. Szűcs Imre, ifj. K. Varga Péter (új), Kántor Ferencz, Csikos János. Póttagok: V. Kiss Sándor, ifj. K. Szilágyi Imre.

A választás eredményét a kerületi elnökök az uri kaszinóban adták át Dr. Szilágyi Elek választási elnöknek. Kéjes érzés járta át az „ős” (?) pártkorifeusai, mikor az egyes kerületekben megválasztottak neve tudomá sukra jutott, hogy no most már megvanmentve a haza és a város.

UJDONSÁGOK.

Nehéz napok.

Hogy itt fekszem a kinos kórágyon
S virasztok már sok rémes éjjelen,
Elhagyatva rokon s jó barától,
Kikkel egykor megosztám kenyereim:
Hogy sok gonosz gunyolva sárt dob rám,
S el jár hozzám sorsonom mulatni:
Tehetetlen féreg gyanánt türom,
Dacos fejem porig kell hajtani.

... Ugy szeretnék végre már meghalni!

De ha látom busan kis háznépem,
Bajjal küzdve e kufár világon;
Kérdő arccsal, aggodalmas szívvel,
Miként vesznek körül a kórágyon:
Reménykedve várják a tanácsot,
Ha van okuk rossz napoktól félni;
Bátorítom, és ha látom újra
A hit tüzet szemekben égni:

... Ugy szeretnék köztük tovább élni!

SZÉLL KÁROLY.

Főispán Karczagon. A legjobb helyről vett értesülés szerint a főispán f. hó 1-én kedden délelőtt a gyorsvonattal érkezik. — A pályaudvaron a polgármester fogadja üdvözlő beszéddel, ezután a díszbandérium és kocsisor kíséretében bevonul a a gymnasium dísztermébe, hol ez alkalommal a város díszközgyűlését tartja. A díszközgyűlés lezajlása után a tisztelgő küldöttséget fogadja, mely után a főispán látogatásokat tesz. — A díszbéd 1 és 2 óra között az Otthon nagytermében lesz. — Részvételi díj 5 és 3 korona.

Az új közjegyző Karczagon. Olay Lajos az ujonnan kinevezett karczagi közjegyző működését a jövő hét folyamán kezdi meg. Irodáját mint értesülünk a volt Csanádi fele házban nyitja meg.

Sakk verseny. A holnap után megkezdődő sakkverseny előtt 30-án hétfőn este fél 7 órakor a kaszinó olvasó termében értekezletet fog tartatni, amelyre a jelentkezők és a még jelentkezni akarók ez uton hívatnak meg. A verseny iránti nagy érdeklődést mutatja, hogy eddig már 13-án jelentkeztek. Névszerint: Bárcki Béla, Barkász Lajos, Berger Ármin, Bodorik József, Fazekas Lajos, Garzó György, Jakucs Istvan, Kalmár Jenő, Kenéz László, Kohn M. L. Papp Imre, Dr. Róth Dezső, Dr. Zsigmond Ferencz. A versenyt bárki végig nézheti 20 fillér belépti díj mellett.

Ifjusági előadás. A Főgimnáziumi ifjuságnak „Petőfi Önképzőköre“ ma estére szini előadást rendez az intézet tornacsarnokában a következő műsorral és szereposztással: I. „Petőfi a Hortobágyon“ melodráma. Előadja: F á b i á n Sándor VIII. o. t. Hegedűn kíséri J a k u c s István főgymnasiumi tanár, zongorán: K i s s Ernő énektanár, czimbalmon: S z a b ó Ágneske urhölgy. II. „Pártütők.“ Vigjáték 6 szakaszban. Irta: K i s f a l u d i Károly. Rendező: dr. Z s i g m o n d Ferenc főgymn. tanár. Sugó: S z a b ó Dénes VIII. o. t. Személyek: Hajnalfi László gazdag kereskedő, Sándor László VIII. o. t. Mili, Rózi, Elek testvére gyermekei Soltész Nagy Juliska urh. Kvatovszky Mariska urh. Nyúl Aladár VIII. o. t. Elősdy hadnagy Turi Sándor VIII. o. t. Tóházy Károly Fazekas János VIII. o. t. Körmösi táblabíró Repka Vilmos VII. o. t. Öregbíró Szigethy Gyula VIII. o. t. Biróné Tökés Juliska urh. Nótárius Bujk Béla VIII. o. t. Palkó, fia Tökés János VI. o. t. Kántor Gaál F. László VIII. o. t. Kisbíró F. Nagy Kálmán VIII. o. t. Törvénybíró B. Kiss Mihály VI. o. t. Kovács Tökés Imre VI. o. t. Jakab. Elősdí inasa Soltész Nagy Pál VI. o. t. Hajnalfi inasa Kiss Sándor VI. o. t. Tanácsbeliek. Vendégek. Nép. Színhely: I. szakasz: Hajnalfi lakása. II. Az öreg bíró háza előtt. III. Tanácsszoba. IV. Hajnalfi háza előtt. V. Hajnalfi lakása. VI. Tanácsszoba. III. Népdalok Éneklék a szereplők.

Árlejtés a városnál. A város számára szükséges nyomtatványok és irodaszerek szállására beérkezett ajánlatokat a tanács csütörtökön délután bontotta fel. Összesen 4 ajánlat érkezett. — Ajánlatot tettek; A Nagykunsági Könyvnyomda „B. T.“ Bérletulajdonosai Kertész és Izsák ki 4400 korért. Nagy Lajos helybeli könyvkereskedő ki 4150 korért. Szódi S. utóda Simon Sándor cég ki 4000 korért. s végre Hay Géza szolnoki cég, 3500 korért hajlandó a szükséges irodaszereket szállítani. — Így a legolcsóbb ajánlattevő Hay Géza volt. A városi tanács

igen helyesen s ezért csak dicséretet érdemel s ennek figyelembe vételét lapunk legutóbbi számában mi is ajánlottuk, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a mennyiben nagy árkülönbség nincs a szállítást helybeli cégnek adja. — S így daczára, hogy Hay Géza ajánlata volt a legolcsóbb, mégis a szállítást a Szódi S. utóda Simon Sándor cég nyerte el, minl a kinek ajánlata, a helybeliek közül a legolcsóbb volt. Azt hisszük, hogy a tanács ezen határozata mindenütt meglepedést fog kelteni.

A tolvaj czimborák. A kunmadarasi ipartestületi vendéglőben mulatott Turi Imre madarasi lakos egy nagyobb társasággal, a mulatságnak az lett a vége hogy Turi Imre berugott. — A jólelkű czimborák nem engedték egyedül haza nehogy az uton valami baj esen vele, sőt Goldberger Gyula asztalos segéd anyira elővigyázatos volt, hogy elemelte az ittas ember 80 koronát tartalmazó pénztárczáját. A társaságból ezt csak Balog Ferencz vette észre. Hogy azonban a dolognak árulója ne legyen Goldberger testvériesen megosztotta vele a lopott összeget. A csendőrség azonban kinyomozta a két jó madarat, s Balognál még megtalálta a pénzt; melyet azonnal lefoglalt Goldberger azonban a 40 koronáját elmulatta.

Menyasszonyok, vőlegények figyelmébe ajánljuk Magyarország legnagyobb óra-ékszer- ezüst nemű üzletét, mely Debreczenben, a Lőfkovits Arthur és Társa cég, hol a legmegbízhatóbban és legolcsóbban szerezhetik be szükségletüket.

Nyilatkozat. A Hencz Károly képviselő ur által a képviselőház szombati ülésén előadott interpellációval kapcsolatban a sajtó néhány organuma személyes támadásokat intéz ellene. Az interpellációban felvetett kérdések érdemével nem foglalkozom. A személyemet ért támadások dolgában pedig meg fogom tenni az illetékes bíróság előtt a megtorló lépéseket. Budapest, 1908 november 23. L á n c z y L e ó.

A karczagi rendőrség ébersége. E hó 5-én történt, hogy Dobrai Sámuel 13 éves csavargó gyerek ellopta a karczagi vasúti állomáson Fekete Imre kiskunfélegyházi juhkereskedő 10 kor. értékű tajtékpijáját. A rendőrségen a csavargó gyerek beismerte a bűnösségét, sőt azt is, hogy csavargó és rendes lakhelylyel nem bír. Ezen körülményeket a nyomozást vezető Sere László r. fogalmazó jegyzőkönyvbe is vette. Azután re bene grota az iratokat a járásbíróhoz tette át. Pedig kötelessége lett volna, miután tudomással bírt arról, hogy a tolvajnak rendes foglalkozása és lakóhelye nincs, azonnal letartóztatni. De a rendőrség humanus, szabadon engedte, pedig nagyon jó tudta, hogy a tárgyaláson nem fog megjelenni. — Így is történt. — a tárgyalás napján pénteken sehol sem volt található. Jó lenne ha a rendőrség az ilyen dolgokat kissé lelkiismeretesebben kezelje s ne csak a berugattaknak adjon szállást. Így közbiztonság Karczagon sohasem lesz.

Tűzoltói állás Karczag városnál ujonnan rendszeresített negy városi tűzoltói állás betöltése a jövő év január elsejével fog betölteni; ennél fogva ezuton is felhívjuk pályázni akarókat, hogy S. Nagy István helyettes gazdasági tanácsnoknál minél előbb jelentkezzenek.

A lakosság figyelmébe. A hatóság részéről felhivatnak mindazon háztulajdonosok, a kiknek telke előtt a villamos világítás folytán kivágott fák hevernek szana-

szét, hogy azokat 8 napon belül udvaraikba annyival inkább szállíttassák be; mert ellenesetben azokat a hatóság fngja az utcáról eltakaríttatni.

Elfogott tolvajbando. Bögös Imre csak a múlt hó végén szabadult ki a jászberényi fogházból hol lopás miatt 10 hónapi fogságot ült. A fognáz nem javított a fiatalemberen, mert a mint hazakerkezett azonnal czimborákat keresett és ilyeneket talált is Balog János és Szabó József személyében, a három jó madár azután a lopások egész sorozatát követte. Eddig beismerték, hogy Irsai M. Lőrincztől 10 zsák kukoriczát loptak el 22-én éjszaka Stern Endrétől pedig 4 zsák kukoriczát. A vasuti állomáson Bosnyák Andor vasuti hordártól elloptak egy fekete táskát, de ezen a lopáson rajta-veztek mert a rendőrség elcsipte és letartóztatta őket. Érdekes a mód, a hogyan a lopott dolgokat értékesítették. Az Irsai M. Lőrincztől lopott kukoriczát még azon éjjel elvitték Strimber Antalhoz s annak folyósóján lerakták, de miután nem találtak ott senkit eltávoztak.

Csak másnap mentek el ismét a mikor is Bögös Imre kiöltözködött, hogy jó módu gazdának nézzék. — Kovács Józsefnek mutatta be magát s társát Balog Jánost, pedig mint kocsisát Vadai Andornak. A kereskedő semmi gyanusat sem látván, teljesen jó hiszemüleg fizette ki a kukoricza árát. A lopott dolgokért kapott pénzen megosztózkodtak. Érdekes, hogy Bögös Imre és Szabó Józsej társukat Balog Jánost is meg lopták. A rendőrség a három jómadarat átkísértette a járásbírószághoz, honnan a szolnoki ügyész-ségi fogházba fogják szállítani őket.

Hadkötelesek figyelmébe. Ertesítettetek a jövő évben sorozás alá kerülő hadkötelesek, hogy az ujonczozásra vonatkozó s a város területén több helyen kifüggesztve levő hirdetményeket figyelmesen olvasgassák át s azok reájuk vonatkozó pontjához alkalmazkodjanak.

Szabad lyczeum. Főgimnáziumunk a szokásos téli felolvasó délutánokat, mint az előző évben ugy ez idén is megtartja. Az első felolvasást mult vasárnap d. u. tartotta Papp Imre gimn. tanár.

Gyönyörű kiállítású, több ezer szép képpel diszitett, bármely metropolis első cégének becsületére való árjegyzéket kaptunk a jóhírű Lőfkovits Arthur és Társa debreczeni órás és ékszerész cégtől. Jó szívvel ajánljuk mindenkinek, ki e czikk iránt érdeklődik, az árjegyzék díjtalan meghozatalát.

Tornatanitók mozgalma. A Magyarországi Tornatanitók egylete a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz memorandumot terjesztett föl, melyben kéri a minisztert, hogy az állami tornatanitók részére a IX. és VIII. fizetési osztályt már 1900-ik évben megnyissa. A memorandum külön felhívja a miniszter figyelmét arra a körülményre, hogy több évtödös pótléktól estek el, azáltal, hogy az államnál töltött régebbi szolgálati éveiket teljesen figyelmen kívül hagyták.

Lopás. Pénteken éjszaka Szabó Sándor III. tizedbeli lakostól ismeretlen tettesek 7 zsák buzát elloptak. A rendőrség a nyomozást megindította.

Borkezelési tanfolyam. Kisgazdák és vincellérek részére a földmívelésügyi miniszter Budafokon borkezelői tanfolyamot rendez az okszerű borkezelői ismeretek elsajátítására. A tanfolyam február 1-től 14-ig tart. Felvételre jelentkezni óhajtok forduljanak a budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatószághoz közönséges levélben.

Állat zárlat. Nádudvar község területe a lépene állatvár alól feloldatott.

A „Vasárnapi Ujság“ november 29-iki száma közli a belső titkos tanácsosi címet nyert három államtitkár arczképét, a Szépművészeti Múzeum legújabb gyarapódásait a betléri medveadásokat, a weszthálai bányaszerencsétlenség, a Kispeszt mellett épülő állami munkásházak, az albániai banda-mozgalmak képeit, Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye. Lévay József két új verse, Balla Ignác novellája, Lemaitre regénye. Egyébb közlemények: emlékezés Hugó Károlyról, születés napja századik évfordulója, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona a „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest IV., Eze-tem-u. 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Szerkesztői üzenet.

Egy iparos helyben. Cikkét helyszüke miatt csak a jövő héten közölhetjük.

Publicatio.

Demjén Albert nádudvari lakosnak az ágota közelében levő 135 h. földje eladó. É. I. L. Sánta Jánosnál Karczagon 139. szám alatt.

Halász és Társa gépkereskedőnél használt és új szecskavágók, répavágók és tengeri morzsolók mérsékelt áron kaphatók, ugyanott tengeri morzsolók napi használatra kiadatnak.

G. Szabó László közhírré téteti, hogy a szőlős halom közelében levő szélmalmában a vámörlest száztól 5¹/₂ vámért eszközölteti.

Cs. Szabó Imre gazdának a tilalmasi tanyáján 2 bogja here eladó. É. I. 1103. sz. a.

Nagy Sándor völgyeskerti 5 sor szőlő földje eladó. É. I. 1448. sz. a.

Kun Sándor sándoroki 13 hold földje tanyával, ugyanott burgundi répa s egy kazal árpaszalma s a köd-szállási 10 hold földje tanyával eladó. É. I. 211. sz. a.

Az Oláh Károly-féle ház s a tartárulési 14 hold föld eladó. É. I. 1188. sz. a.

Özv. Puskás Sándorné asszony szélmalmában a vámörlest százból 6 kilóért eszközöltetik.

Ungerleider Salamonné a mgazd. tak. épületében liszt és főzelék üzletet nyitott a hol a buza lisztért becsérélhető.

KÖSZENET

Belföldi szenek
Porosz szén
Karwini szén
Osztraui
kovácsszén
Koksz
Briketti
Faszén

KÖSZENET

Szállit vaggonszámra,
valamint évi kötésre

Klár Andor

czég

DEBRECZEN,
Miklós-utca 23 szám.

Telefon interurbán: 415.

Sürgőnyczim: KLÁR ANDOR.

➔ Kérjen ajánlatot! ➔

MESZET

Kizárólag fával
égetett bihar-
megyei (Élesd-
Rév-Mezőte-
legd) fehér da-
rabos méz...:
Évi termelés
1000 waggon.

MESZET

Értesítés.

Van szerencsém a t. gazda-
közönséget értesíteni, hogy a
KLEIN FERENCZ utóda KÁL-
MÁN SÁNDOR cég alatt levő

műórász és ékszerész

üzletemet megnagyobbítottam.

Raktáron tartok valódi svájci zseb-,
inga és amerikai ébresztő órákat jót-
állás mellett árusítom, ugyszintén
felhívom a menyasszonyok és vőle-
figyelmét a dusan felszerelt arany
ezüst és ékszer raktáramra.

Régi aranyakat a legmagasabb
napi árban beváltok.

Ékszer javítások gyorsan, pon-
tosan és olcsó árban eszközölök,

órajavításokat 1 évi jótállás
mellett pontosan és jútányos
árban eszközöl.

A nálam vásárolt képerethez a vevő arczképét díjmentesen adom.

Tisztelettel KLEIN FERENCZ utóda KÁL MÁN SÁNDOR.

Legszebben

és legolcsóbban készít eljegyzési
és lakodalmi meghívókat a
„Nagykunsági Könyvnyomda Betéti Társaság“
Bérlőtulajdonosok: KERTÉSZ és IZSÁK.

Apolónó

kerestetik

a Tőkés-utczában, 488.
szám, III. tizedben.

A „Nagykunsági Könyv-
nyomda B. T.”-nál 1 szedő
és egy gépmester tanuló
felvétetik.

Van szerencsém a nagyközönség becses
tudomására juttatni, hogy

férfi szabó üzletet

üzletemet a Molnár János ügyvéd ur Kiss
Antal-utczai házába helyeztem át, ahol is
mindennemű uri és polgári ruhák legutolsó
divatszerű gyors és pontos elkészítését
a legszebb kivitelben mérsékelt áron esz-
közlöm, melyről egy próbarendeléssel bárki
is meggyőződhetik.

A nagyközönség szives pártfogását
kérve, maradtam

kitünő tisztelettel

52-37

OLÁH ARPAD

férfiszabó, Kiss Antal-u. 2167.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a nagyérdemű
gazdálkodó közönség szives tudomá-
sára hozni, hogy nálam a legjobb
minőségű

lótakaró pokróczok

a legillendőbb árban kaphatók. Ugy-
szintén szőrtarisnyák, kulacsok és
mindenféle ostnrok olcsón beszerez-
hetők. Lószerszámok megrendelés
után a lehető legpontosabban és
gyorsan eszközöltetnek, ugyszintén
javítások is elfogadtatnak.

Becsés pártfogásukat kérve

kiváló tisztelettel

LÁPOSI IMRE szőgyártó-mester

Kiss Antal-utca 2174 saját ház.

Sebestyén Testvérek

épületfa kereskedők Karczagon.

Legnagyobb tűzifa, szén és koksztár!

Állandóan nagy készlet!

Legolcsóbb árak!

Tűzifa: hasábos
 fűrészelt
 aprított

Szén: i. oszt. kályha szén.
II. " " "
III. " " "

I. osztályu gázgyári kokszt.

Tisztelettel

SEBESTYÉN TESTVÉREK

épület és tűzifakereskedők.

!! Nagy olcsóság !!

olcsó és jó karban levő

Aki kávéházi és szállodai

berendezést akar venni, az ne mulassa el

Lebovits Mór

„Bárány” szálloda tulajdonos kávéházi berendezését
megtekinteni, aki a szálloda felhagyása miatt az ösz-
szes berendezését a legjutányosabb árban árusítja el,
azonkívül eladásra kerülnek teljes jó karban levő
szoba berendezések, angol diványok, tükörök, szekré-
nyek, ruhaakasztók, faágyak, vaságyak, egy teke-
pálya, kerítések, lámpa állványok teljesen felszerelve
és egy nyári szaletli. — Bővebb felvilágosítást nyújt:

Lebovits Mór

a „Bárány” és az „Otthon” szálloda bérlője.

CZIM: AZ ÚJSÁG
BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT 54.

Magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték XXIII. sorsjáték.

1 osztály 125.000 sorsjegy 62.500 nyeremény.

Első osztály huzása 1908. november hó 19 és 21-én.

Főnyeremény 60,000 korona.

Sorsjegyek árai : egész 12 K., fél 6 K., egynegyed 3 K., egy nyolcad 1-50 K.

A sorsjegyek mind a hat osztályra bank és váltó üzletben átvehető, hol a nyereményeket a huzást követő hivatalos nyeremény lista megjelenése után azonnal kifizetem.

Magy. Jelzálog Hitelbank Converzionális sorsjegyek.

Minden sorsjegynek okvetlenül ki kell huzatnia!

Évenként 6 huzás, melyeken 1.000.000; 500.000; 300.000; 200.000; 100.000 koronás főnyeremények, ezenkívül számos kisebb nyeremények sorsoltatnak ki.

Egy sorsjegy ára részletfizetésre 35 óra havi 5 kor. készpénzfizetés mellett a napi árfolyamon. Ugy a fenti, mint minden más sorsjegy és értékpapír kapható.

Mathéser Győző — bank és váltó üzletében —
KARCAGON
(Halász gabona kereskedő házában.)

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

NAGYKUNSÁGI KÖNYVNYOMDA BETÉTI TÁRSASÁG

Bérlő-tulajdonosok: KERTÉSZ és IZSÁK

KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE KARCZAGON.

Fenti cím alatt a modern technika korszerű vívmányaival berendezett

könyvnyomdát

és az ezen műintézethez tartozó könyvkötészetet állítottunk fel, szolgálni akarván ezzel Karczag város iparának előrehaladását hogy e 23,000 lakossal bíró város közönségét a nyomdászipar terén olyan kiszolgálásban részesíthessük, melyet e vármegyében semmiképp, csakis Budapesten kaphatna meg, természetesen ott sokkal magasabb árban. Elvállalunk és készítünk gyönyörű kivitelben, megkapó izléssel névjegyeket, eljegyzési, lakodalmi és bál meghívókat, körleveleket, számlák, táblázatok, levélpapírok, borítékok, memorandumok, röpiratok, reklamacdulákat, gyászjelentéseket, falragaszokat a legnagyobb méretekben és mennyiségben rendkívül rövid idő alatt, mert összes nyomdagépeink motor üzemmel működnek és így a megrendelt nyomtatványok nagyobb mennyisége csak az ár olcsóságát eredményezi. Szépirodalmi műveket, közgazdasági, ipari és kereskedelmi munkákat, hivatalok, egyesületek, vagy körök részére a leglelkismeretesebb felelőséggel készítünk. Nyomtatványokat négy szín nyomással állíthatunk elő. Vállalkozunk hetilapok és napilapok nyomására, mert hatalmas méretű nyomdánk körforgó gépei nagyobb vállalkozások teljesítésére vannak berendezve. Egyetlen kereskedői elv vezeti cégünket: izléses munkát, pontosan a kikötött időre a lehető legolcsóbb árban kiszolgálni.

Pártfogást kér.

Nagykunsági Könyvnyomda Betéti Társaság

Bérlő-tulajdonosok: KERTÉSZ és IZSÁK

Műintézetünk a Klecs-féle házban, a Központi óvodával szemben van.